

Mensbeelden in de hedendaagse filosofie

Peter Sloterdijk 1947

Sloterdijk 1947

Sneek 2020-4

Kernbegrippen

- Hij ontkent postmodernisme niet maar geeft eigen invulling aan de filosofie na WO II,
- Het steeds rationeel kritisch verlichtingsdenken is aan zijn eind gekomen en wordt contraproductief,
- De filosofie moet geen systeem meer willen bouwen,
- Hij schrijft vanuit het individu in ontwikkeling, die zichzelf ter hand moet nemen.

Sneek 2020-4

Invloed van Nietzsche en Heidegger,

- Nietzsche is de filosoof met de hamer die Gods dood constateert,
- Sloterdijk bouwt voort op die gedachte maar is ook kritisch t.o.v. de strikte materialisten en atheïsten.
- Hij erkent het existentialisme van Heidegger en verwijst vaak naar zijn werk, maar vindt dat Heidegger onterecht weer een systeem bouwt en als dat niet lukt het opgeeft in *gelassenheit*.

Sneek 2020-4

Invloed van Foucault

- Hij is erg geraakt door Foucault.
- Van hem neemt hij, op eigen wijze, de staatsraison en de disciplineringsconcepten over.
- Ook de overgang naar de zorg voor het zelf vinden we terug o.a. in Je moet je leven veranderen.

Sneek 2020-4

Overeenkomst en verschil met Nussbaum

- Evenals Nussbaum is Sloterdijk bezig emoties weer te introduceren en zoekt hij ook het wakker maken van verbeeldingskracht.
- Het verschil met Nussbaum is dat hij met zijn teksten mensen wakker wil schudden, provoceren. Dat maakt zijn teksten duisterder. Hij staat ook duidelijk in een continentale traditie.
- Hij schrijft óp de grens van literatuur en wetenschap i.p.v. eróver te schrijven.

Sneek 2020-4

De teleurgestelde hippie

- De kritische protestgeneratie heeft nu zelf macht en dat maakt dat ze én de mogelijkheden krijgen de wereld naar hun idealen in te vullen en erachter komen dat ze regelmatig dingen doen die niet met die idealen stroken. Dat levert een teleurstelling op, maar ook een cynische houding. Denken dat je je idealen kan hooghouden wordt gezien als naïef.

Sneek 2020-4

Zijn kritiek is zelfkritiek

- Hij beschrijft een proces waarin de verlichtingsgedachte gemeengoed is geworden, maar daardoor zichzelf in de staart bijt. Alsmat kritiek hebben op alles en iedereen is onvruchtbaar en moet zelf gekritiseerd worden.
- De generatie van de zestiger jaren wordt gekenmerkt door de antiautoritaire reflex.

Sneek 2020-4

Werkwijze

- Zoekt een denken dat voldoet voor individuen die proceswezens zijn.
- Hij wil mensen op een zelfverantwoordelijke manier in beweging krijgen ('autoplasticiteit').
- Hij zoekt de afwijkende mening de andere blikrichting en draagt op die manier bij aan het filosofisch denken, zonder dat je hem een methode, een visie of een systeem kunt toeschrijven.

Sneek 2020-4

Mensbeeld

- Wij zijn het product van omstandigheden die onze blik op de werkelijkheid bepalen.
- Omdat de werkelijkheid zo snel verandert zullen wij ook moeten veranderen.
- Doorgaan op de weg van de kritiek van de Verlichting is een doodlopende weg.
- De gelijkheid, die een groot goed is, is ook een manier om te maken dat we niet meer in beweging te krijgen zijn, zeker in combinatie met de anti-autoritaire reflex.

Sneek 2020-4